

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Сучасні технології
у промисловому виробництві**

**МАТЕРІАЛИ
та програма**

*III Всеукраїнської міжвузівської
науково-технічної конференції
(Суми, 22–25 квітня 2014 року)*

ЧАСТИНА 2

Конференція присвячена Дню науки в Україні

Суми
Сумський державний університет
2014

ТЕРОРИЗМ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Спориш О. І., студент, Гладка Л. А., доцент, СумДУ, м. Суми

Тероризм має багатовікову історію. Його першопочатки відносять ще до нашої ери. Саме поняття “тероризм” виникло у роки Великої Французької революції. Масштаби терору швидко розрослися. Загалом тероризм до ХХ ст. не мав масового характеру, не було у той час ідеології і тих форм, які притаманні йому сьогодні (тоді терористичні акції багато в чому мали індивідуалістичне, а й іноді й романтичне забарвлення, як приміром, боротьба за гідність і свободу особистості). У ХХ ст. мотиви, стратегія і зброя терористів стали дещо іншими.

Об'єктом дослідження є тероризм як такий, його сучасні різновиди й цілі, які він переслідує.

Предметом роботи є діяльність міжнародних терористичних організацій, вплив тероризму на політику провідних країн світу, а також заходи спрямовані на боротьбу із цим явищем на початку ХХІ століття.

Тероризм визначається як застосування недержавного насильства чи загрози насильства з метою викликати паніку у суспільстві, послабити позиції або добитися відставки посадових осіб і викликати політичні зміни. Це лише одна з багатьох його дефініцій. Тероризм багатоліке явище.

На рубежі ХХ і ХХІ століть тероризм набрав нової якості, перетворився в один із провідних факторів сучасних міжнародних відносин.

Найбільш відомі терористичні організації

1. Хамас (араб. حماس, повна назва - «Ісламський рух опору») – правлячий у секторі Газа (з 2007 року) палестинський ісламістський рух і політична партія, відома своєю терористичною діяльністю. Рух було створено в секторі Газа 15 грудня 1987 року, незабаром після початку Першої палестинської інтифади. Засновниками Хамас стали радикально налаштовані активісти «Братів-мусульман», однієї з найбільших ісламістських організацій. Духовним лідером руху став шейх Ахмед Муса.

2. Аль-Каїда (араб. القاعدة, «основа», «база», «фундамент») - міжнародна терористична організація ваххабітського напрямку ісламу, організована в середині 80-х в Афганістані для боротьби з радянськими військами. Метою організації є повалення “прогнилих” та “еретичних” світських режимів в ісламських країнах з встановленням у цих державах шаріатського правління, створення «Великого ісламського Халіфату». Після вибухів посольств США в столицях Кенії і Танзанії в 1998 році Аль-Каїда набула звання терористичної організації № 1 у світі. Керівництво: Усама бен Ладен

Найбільші терористичні акти ХХІ ст.

1. Терористичний акт у США 11 вересня 2001 року

Терористичний акт 11 вересня 2001 року (часто називають просто 9/11) - серія координованих терористичних атак, що відбулися у Сполучених Штатах

Америку. За офіційною версією відповідальність за ці атаки лежить на ісламістській терористичній організації «Аль-Каїда».

Крім 19 терористів, в результаті атак загинули 2974 людини: 246 пасажирів і членів екіпажів літаків, 2603 людини – у Нью-Йорку у будівлях ВТЦ та на землі, 125 – у будівлі Пентагону, ще 24 зникли без вісти. Більшість загиблих були цивільними особами.

2. Терористичний акт на Дубровці “Норд-Ост” 23 жовтня 2002 року

Теракт розпочався 23 жовтня, коли будівлю театру у московському кварталі Дубровка захопила група чеченців. Заручниками цих 40 терористів стали 800 глядачів та працівників театру.

Вранці 26 жовтня, коли чеченці стали погрожувати, що почнуть розстріл заручників, російські спецслужби почали штурм театру.

Операція, в результаті якої повинні були звільнити близько 800 заручників, забрали життя 129 із них; більшість загинула від застосованого під час штурму газу, ще близько 700 постраждали.

3. Терористичний акт у Беслані 1 вересня 2004 року - захоплення заручників у школі № 1 міста Беслана (Північна Осетія), здійснений терористами вранці 1 вересня 2004 року під час урочистої лінійки, присвяченої початку навчального року. В результаті теракту в Беслані загинуло 334 людини, більшість з яких склали заручники, включаючи 186 дітей

4. Теракт у Лондоні 7 липня 2005 року

7 липня 2005 року терористи-смертники підірвалися у центрі Лондона. У місті один за одним сталися 6 вибухів, 3 з яких прогрімали в міській підземці та 3 в рейсових автобусах. У результаті скоординованої атаки терористи нанесли удару по транспортній системі міста Лондона в час-пік 7 липня 2005 року загинуло 52 людини, поранено 700.

Війна проти тероризму

Війна проти тероризму іменується також глобальною війною проти тероризму або війною проти терору – це геополітична концепція, розроблена республіканською адміністрацією Джорджа Буша молодшого відразу після подій 11 вересня 2001 року з метою боротьби проти міжнародного тероризму. Після липня 2005 року адміністрація Буша більше не вживає даний термін, говорячи про світову боротьбу проти насильницького екстремізму. У Росії подібний ланцюг подій називається антитерористичною операцією.

У червні 2004 року США, Великобританія та Австралія оголосили про створення глобальної антитерористичної сітки. Мета сітки – попереджувати акції “Аль-Каїди” та союзних їй угруповань на всій території земної кулі. Спочатку передбачалося, що сітка буде включати 3 центри – американський Terrorist Threat Integration Center, британський The Joint Terrorism Analysis Centre та австралійський National Threat Assessment Centre. Однак, сітка незабаром була розширена за рахунок новозеландського та канадського сегментів.